

แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

Guidelines for Developing Innovative Leadership for School Administrators in Digital Era under the Office Affiliation of Vocational Education, Khon Kaen Province

ผดุงศักดิ์ ธานี^{1*}, อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์² และ กุหลาบ ปุริสาร³

Padungsak Thani^{1*}, Artit Chutchaipolrut² and Kularb Purisarn³

^{1,2,3}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

^{1,2,3}Master of Education Program, In Educational Administration, College of Asian Scholars

*Corresponding author's email address: peepoteam@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received)

17 มิถุนายน 2568

วันที่แก้ไขบทความ (Revised)

16 กันยายน 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

18 ธันวาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอาชีวศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมดจำนวน 257 คน คือ ผู้บริหารอาชีวศึกษา จำนวน 52 คน และครูผู้สอน จำนวน 205 คน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตอบสองคู่ (Dual Response Format) ชนิด 5 ระดับ เครื่องมือแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เทคนิค (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอาชีวศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified} = 0.141$ เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีกลยุทธ์นวัตกรรม ด้านการมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม และด้านการมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม ตามลำดับ 2) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 15 แนวทาง และผลการความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.65) อยู่ในระดับมากและความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.61)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, แนวทางการพัฒนา, ยุคดิจิทัล

ABSTRACT

The purposes of the study were 1) to examine the current situation, desired situation, and essential needs of the innovative leadership of educational administrators, and 2) to explore the development guidelines for innovative leadership of educational administrators in the digital era under the Office of Vocational Education, Khon Kaen Province. The sample consisted of 257 individuals including 52 educational administrators and 205 teachers under the Office of Vocational Education, Khon Kaen Province. The research instruments included a dual-response format questionnaire using a five-point rating scale, as well as structured interviews and an evaluation form to assess appropriateness and feasibility. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) to identify and prioritize essential needs.

The findings shown that; 1) current state of innovative leadership among educational administrators, both overall and by dimension, was at a high level. The desired state of innovative leadership was also at a high level overall and in each dimension. The overall priority needs index was PNI modified = 0.141. When considering each dimension, the essential needs were ranked from highest to lowest as follows: creativity and innovation, change leadership, innovation orientation, willingness to take risks for innovation, and visionary leadership, 2) the development guidelines for innovative leadership of educational administrators in digital era under the Office of Vocational Education, Khon Kaen Province included 15 guidelines. The evaluation results indicated a high level of appropriateness (mean = 4.24, S.D. = 0.65) and feasibility (mean = 4.35, S.D. = 0.61).

Keywords: Innovative leadership, Educational administrator, Development guidelines, Digital era

บทนำ

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่สามารถละเลยได้ เนื่องจากผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงนี้สามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีใหม่ ๆ และการปรับตัวในโลกที่เต็มไปด้วยข้อมูลและการเชื่อมต่อที่รวดเร็ว 1) การปรับตัวของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอน การสื่อสารระหว่างครูและนักเรียน การจัดการข้อมูลและทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ การมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจและดำเนินการได้อย่างมีวิสัยทัศน์ โดยไม่กลัวการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะมีความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลในการสอนและการบริหารจัดการ การเปิดรับการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้นำที่สามารถนำพาสถานศึกษาผ่านอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล 2) การส่งเสริมและพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในผู้บริหารสถานศึกษายังหมายถึงการส่งเสริมทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะต้องเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับปรุงการสอน การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ หรือแม้แต่การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการบริหารจัดการเวลา การเงิน และการสื่อสารระหว่างภาคีต่าง ๆ ในสถานศึกษาการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตรวจสอบผลการเรียนการสอนและปรับเปลี่ยนกระบวนการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และนวัตกรรมผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะสามารถสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และนวัตกรรมในสถานศึกษาได้โดยการสนับสนุนการเรียนรู้ในทุกรูปแบบทั้งในและนอกห้องเรียน การเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการทดลองวิธีการสอนหรือแนวคิดใหม่ ๆ และใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้แบบที่เน้นการคิดวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ การสร้างวัฒนธรรมดังกล่าวจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านอาชีวศึกษา ที่ต้องเตรียมพร้อมให้กับนักเรียนในการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในอาชีพได้จริง 4) การพัฒนาผู้นำให้มีทักษะทางสังคมและความสามารถในการบริหารจัดการในยุคดิจิทัล การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมยังหมายถึงการเสริมสร้างทักษะทางสังคมและความสามารถในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการจัดการคนและการจัดการกระบวนการต่าง ๆ ผู้บริหารต้องมีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในองค์กร ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกับทุกฝ่าย

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และการสนับสนุนให้บุคลากรสามารถคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ จะช่วยให้สถานศึกษามีการพัฒนาอย่างยั่งยืน การมีผู้นำที่สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในด้านเทคโนโลยีจะทำให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พจน์ เจริญสันเทียะ, 2567)

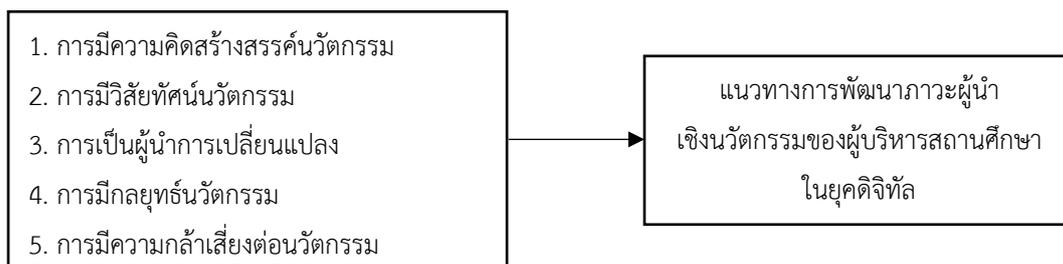
ดังนั้นผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มุ่งหวังให้เกิดประโยชน์ เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานในการสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในสถานศึกษา และเป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนายังผลักดันส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารศึกษา ตลอดจนสามารถสร้างให้บุคลากรและองค์กรทางการศึกษาไทยให้สามารถพัฒนาสู่องค์กรที่มีมาตรฐานระดับสากลได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เกิดจากการตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการศึกษาในยุคที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาผู้นำที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของผู้บริหารอาชีวศึกษา และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีวิธีดำเนินการวิจัยแบบออกเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 205 คน (สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น, 2568) มีสถานศึกษาจำนวน 12 แห่ง ประกอบไปด้วย วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคน้ำพอง วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคนครขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคชุมแพ วิทยาลัยการอาชีพกระนวน วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ วิทยาลัยการอาชีพพล วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น และวิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการหนองสองห้อง การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 205 คน สุ่มแบบเจาะจงใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตอบสองคู่ (Dual – Response Format) โดยกำหนดเกณฑ์ระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try Out) ได้รับกลับคืน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยการหา

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป โดยพบว่าข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยสภาพปัจจุบันมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.455 - 0.902 และสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.411- 0.904 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค โดยการหาค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.985 และค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.985

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย ถึงผู้อำนวยการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

2. นำแบบสอบถามที่ได้ส่งไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งด้วยตนเอง ในรูปแบบออนไลน์พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปที่สำนักงาน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามใน Google Form ผ่านระบบ QR Code

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาสภาพของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร $PNI_{Modified}$ ของ นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช

ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ระยะที่ 2

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลคุณภาพ ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ในแบบสัมภาษณ์นี้ ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นมาจัดทำแบบสัมภาษณ์

การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้คำถามที่ตรงตามแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความตรงตามวัตถุประสงค์ (Objective Validity) หรือค่า IOC โดยค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.982 และค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.950 ใช้วิธีของโรวินेलลีและแฮมเบิลตัน Rovinelli & R.K. Hambleton (สมนึก ภัททิยธนี, 2551)

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัยในการติดต่อหน่วยงานที่เก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียงและกล้องถ่ายภาพดิจิทัลแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบ ผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	PNI modified	ลำดับที่
1. การมีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม	3.55	0.23	มาก	4.85	0.25	มากที่สุด	0.268	1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ ผู้นำเข็งนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	PNI modified	ลำดับที่
2. การมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม	3.97	0.16	มาก	4.05	0.20	มาก	0.020	5
3. การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	3.79	0.23	มาก	4.86	0.24	มากที่สุด	0.221	2
4. การมีกลยุทธ์นวัตกรรม	3.76	0.23	มาก	4.82	0.21	มากที่สุด	0.219	3
5. การมีความกล้าเสี่ยงต่อ นวัตกรรม	3.87	0.24	มาก	4.83	0.20	มากที่สุด	0.198	4
รวม	3.79	0.16	มาก	4.68	0.13	มากที่สุด	0.141	-

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเข็งนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น และการจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวมและรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเข็งนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น **สภาพปัจจุบัน** โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.16), การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.24), การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.23) การมีกลยุทธ์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.23) และการมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.23) ตามลำดับ **สภาพที่พึงประสงค์** โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.24), การมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.25) การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.20) การมีกลยุทธ์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.21) และการมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.20) ตามลำดับ และการประเมินความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเข็งนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified} = 0.141$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.268$) รองลงมาด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.221$), ด้านการมีกลยุทธ์นวัตกรรม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.219$), ด้านการมีความเสี่ยงต่อนวัตกรรม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

($PNI_{Modified} = 0.198$) และด้านการมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.020$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมในองค์กร	4.12	0.80	มาก	4.10	0.83	มาก
2	ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยีเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.53	0.68	มากที่สุด	4.51	0.69	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติที่ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่ยึดติดกับการบริหารงานแบบเดิม	4.08	0.82	มาก	4.12	0.80	มาก
2) ด้านการมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม							
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนทันสมัยและสร้างสรรค์	3.90	0.54	มาก	4.25	0.75	มาก
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	4.11	0.69	มาก	4.41	0.66	มาก
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของตนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและนวัตกรรม	4.12	0.34	มาก	4.12	0.40	มาก
3) ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง							
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.10	0.81	มาก	4.61	0.46	มาก
8	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการนำการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลและนวัตกรรม	4.61	0.69	มากที่สุด	4.71	0.63	มากที่สุด
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีบุคลิก ทำทางที่เหมาะสมกับการสื่อสาร สร้างแรงจูงใจและสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้	4.22	0.80	มาก	4.32	0.33	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อ	การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4) ด้านการมีกลยุทธ์นวัตกรรม							
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติและสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มคนที่หลากหลายได้	3.89	0.54	มาก	3.98	0.65	มาก
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความไว้วางใจและมีความเชื่อมั่นในความรู้ สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้	4.23	0.69	มาก	4.33	0.76	มาก
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีกลยุทธ์ในการติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในสถานศึกษา	4.55	0.34	มากที่สุด	4.65	0.42	มากที่สุด
5) ด้านการมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม							
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้าเสี่ยงในการลงทุนในเครื่องมือหรือแพลตฟอร์มดิจิทัลใหม่ ๆ	4.47	0.65	มาก	4.62	0.52	มาก
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีความกล้าเสี่ยงในการทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.51	0.85	มากที่สุด	4.21	0.57	มาก
15	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.23	0.45	มาก	4.33	0.68	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.24	0.65	มาก	4.35	0.61	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 5 ด้าน 15 แนวทาง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมมีค่าความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.65) อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.61)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการนำพาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ โดยมีจุดเด่นในด้าน ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ซึ่งสามารถช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

โรงเรียน การนำเทคโนโลยีและแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ทำให้สถานศึกษาปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี รองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ช่วยขับเคลื่อนองค์กรสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผ่านการสื่อสารวิสัยทัศน์และการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมีกลยุทธ์นวัตกรรมที่สามารถวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษา ความกล้าเสี่ยงในด้านนวัตกรรมที่เปิดโอกาสให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ แม้จะมีความไม่แน่นอน แต่การบริหารความเสี่ยงที่ดีสามารถนำไปสู่ความสำเร็จในระยะยาว สุดท้ายคือ วิสัยทัศน์นวัตกรรม ที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถคาดการณ์แนวโน้มอนาคตและเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความก้าวหน้าที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอมวรรณ ช่างทอง (2562) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษา ในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ โดยมีจุดเด่นในด้าน ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งช่วยให้สามารถคิดนอกกรอบและสร้างแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาองค์กร รองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถปรับตัวและนำพาสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ กลยุทธ์นวัตกรรม เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สามารถวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารยังต้องมี ความกล้าเสี่ยงในด้านนวัตกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอน และสุดท้ายคือ วิสัยทัศน์นวัตกรรม ซึ่งช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นแนวโน้มอนาคต และนำองค์กรไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและแนวทางใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัย เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เรียงตามลำดับขององค์ประกอบดังต่อไปนี้ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.141 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในระดับสูง แต่ยังมีความต้องการพัฒนาในบางด้าน โดยเฉพาะในด้านความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีความจำเป็นสูงสุด เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ทีมงานร่วมมือกันในการปรับตัว การมีกลยุทธ์นวัตกรรมจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนความกล้าเสี่ยงในนวัตกรรมช่วยให้สามารถทดลองแนวทางใหม่ ๆ แม้ว่าจะมีความเสี่ยง ในที่สุด วิสัยทัศน์นวัตกรรมที่มีความต้องการต่ำสุด

แสดงถึงการขาดการมองเห็นการพัฒนานวัตกรรมในระยะยาว ซึ่งอาจทำให้พลาดโอกาสในการสร้างความได้เปรียบในอนาคตและไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล อินทรรักษา (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2.2 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน มีจำนวน 15 แนวทาง และผลการประเมินความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถนอมวรรณ ช่างทอง (2562) โดยสรุปแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 การมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยสถานศึกษาได้สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับฟังข้อเสนอแนะ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากรทุกระดับ เช่น การประชุมระดมความคิด การตั้งคณะทำงาน และการให้โอกาสครูและบุคลากรมีบทบาทในการกำหนดทิศทางโรงเรียน ซึ่งช่วยเพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กรและเสริมแรงจูงใจในการทำงาน สถานศึกษาที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถทดลองสิ่งใหม่ๆ โดยไม่กลัวการล้มเหลว การเรียนรู้จากความผิดพลาดเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาแนวคิดที่ดีขึ้น ผู้บริหารสามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมโดยการสนับสนุนการพัฒนาตนเองของบุคลากรผ่านการอบรมและการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน ความคิดสร้างสรรค์ในสถานศึกษาช่วยให้การเรียนการสอนหลากหลายและทันสมัย พร้อมตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การส่งเสริมการทดลอง การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีช่วยให้สถานศึกษาก้าวหน้าในยุคดิจิทัล และเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเผชิญกับอนาคตได้อย่างมั่นใจ และสอดคล้องกับคำกล่าวของ เดชา ลุนาวงค์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ด้านที่ 2 การมีวิสัยทัศน์นวัตกรรม จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับฟังข้อเสนอแนะ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากรทุกระดับ เช่น การประชุมระดมความคิด การตั้งคณะทำงาน และการให้ครูและบุคลากรมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของโรงเรียน ซึ่งช่วยเสริมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบขององค์กรและความร่วมมือที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ผู้บริหารยังส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงผ่านการอบรม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และ

การใช้เทคโนโลยีในการทำงาน ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดโอกาสให้บุคลากรทดลองแนวคิดใหม่ ๆ โดยไม่กลัวการล้มเหลว การที่ผู้บริหารสามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมยังเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์และการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยการกำหนดทิศทางในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของการบริหารองค์กรในยุคดิจิทัลที่เน้นวิสัยทัศน์และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล อินทรรักษา (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ด้านที่ 3 การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้โอกาสในการทดลองแนวทางใหม่ ๆ และสนับสนุนการคิดหาวิธีแก้ปัญหาหลายด้าน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนและการออกแบบหลักสูตรที่ตอบโจทย์นักเรียน พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมที่ไม่มองความล้มเหลวเป็นความผิดพลาด แต่เป็นโอกาสในการเรียนรู้ ผู้บริหารควรติดตามความเคลื่อนไหวในวงการการศึกษา และนำข้อมูลใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีต้องมีทักษะในการนำพาองค์กรผ่านการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านการเรียนการสอนและการใช้เทคโนโลยี พร้อมทั้งสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและกระตุ้นให้บุคลากรพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง วิสัยทัศน์ที่ชัดเจนช่วยให้การเปลี่ยนแปลงสำเร็จลุล่วง และการพัฒนาบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการเติบโตและความยั่งยืนของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอมวรรณ ช่างทอง (2562) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษาในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ด้านที่ 4 การมีกลยุทธ์นวัตกรรม จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น การให้โอกาสพัฒนาศักยภาพของบุคลากรช่วยเพิ่มขวัญกำลังใจและรักษาคนเก่งในองค์กร โดยการมอบหมายงานที่เหมาะสม, สนับสนุนการอบรมหรือศึกษาต่อ, และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาทในโครงการใหม่ ๆ การมีกลยุทธ์นวัตกรรมในสถานศึกษาช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์การศึกษาใหม่ ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสอน และการสร้างแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในโลกการศึกษา การมีกลยุทธ์นวัตกรรมช่วยให้ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์นักเรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอมวรรณ ช่างทอง (2562) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษาในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ด้านที่ 5 การมีความกล้าเสี่ยงต่อนวัตกรรม จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น การมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถทางปัญญาและการคิดเชิงระบบช่วยให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรฝึกฝนการคิดวิเคราะห์และเชิงกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ควรสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ เช่น การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดใหม่ ๆ และการเปิดโอกาสให้นักเรียนและครูทดลองแนวคิดใหม่ ๆ โดยการมีพื้นที่ทดลอง (Innovation Lab) เป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาความคิด ผู้บริหารควรใช้ข้อมูลและหลักฐานในการประเมินแนวคิดหรือโครงการใหม่ ๆ และใช้เครื่องมือการวิเคราะห์เช่น SWOT เพื่อคาดการณ์ผลลัพธ์และลดความเสี่ยง การมีทักษะด้านดิจิทัล และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมและการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล อินทรรักษา (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นรายด้าน โดยเฉพาะด้านการมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีระดับความต้องการจำเป็นมาก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการ
2. ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการนำความรู้ ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติการไปใช้และพัฒนาต่อไป
3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อวางกรอบหรือกำหนดช่วงเวลาในการพัฒนาระยะสั้น

เอกสารอ้างอิง

- เดชา ลุนาวงค์. (2564). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ถนอมวรรณ ช่างทอง. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษา ในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2* [การศึกษาค้นอิสระปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- เนาวรัตน์ เยาวนาถ. (2562). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภองาว เขต 2* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- พจน์ เจริญสันเทียะ. (2567). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนครพนม*, 14(1), 59–68.
- พรพิมล อินทรรักษา. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4* [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. (2568). *สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา*. ประสานการพิมพ์.